

2010-11-09

Minnesanteckningar från möte den 8 november 2010 med Samrådsgruppen för Biosfärområde Kristianstads Vattenrike

Deltagare:

Sune Jonasson, kommunstyrelsen
Rolf Sjöblom, kommunstyrelsen
Jan Olsson, kommunstyrelsen
Tommy Danielsson, Miljö- och hälsoskyddskontoret
Ulrika Hedlund, Miljö- och hälsoskyddskontoret
Lars Carlsson, Mark- och exploateringsenheten, Kommunledningskontoret
Sam Peterson, Naturskolan, Barn- och utbildningsförv.
Sven-Erik Magnusson, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
Karin Magntorn, naturum Vattenriket, Kommunledningskontoret
Ebba Trolle, Biosfärkontoret/naturum Vattenriket, Kommunledningskontoret
Jonas Dahl, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
Andreas Nilsson, Biosfärkontoret; Kommunledningskontoret
Josefin Svensson, naturum Vattenriket, Kommunledningskontoret
Ulla Berglund, Skogsstyrelsen, Skånes nordöstra distrikt
Per-Magnus Åhrén, Länsstyrelsens miljöavdelning
Kenth Ljungberg, Länsstyrelsens miljöavdelningen
Lars Jonsson, Naturskyddsföreningen i Kristianstad
Sussie Söderlund, Naturskyddsföreningen i Kristianstad
Hans Wellin, Nedre Helgeåns Fiskevårdsområde
Sven Olsson, Vramsåns Fiskevårdsförening
Nils Waldemarsson, Nordöstra Skånes Fågelklubb
Thomas Lindblad, Nordöstra Skånes Fågelklubb
Patrik Jönsson, Christianstads Motorbåtsklubb
Rolf Svanström, Christianstads Motorbåtsklubb

1. Val av justeringsman

Rolf Sjöblom valdes till justeringsman.

2. Handlingsprogram för Biosfärområde Kristianstads Vattenrike – Viktigt i Vattenriket 2010-2013

Sven-Erik M delade ut det färdigställda "Handlingsprogram för Biosfärområde Kristianstads Vattenrike – Viktigt i Vattenriket 2010-2013".

3. Invigning av naturum

Sven-Erik M informerade om att naturum Vattenriket invigs lördagen den 27 november kl 11 av Naturvårdsverkets generaldirektör Maria Ågren. Under dagen är det öppet för allmänheten fram till kl 16 och

fyllt av olika aktiviteter. På eftermiddagen hålls föredrag av professor Carl Folke, Resilienscentrum vid Stockholms universitet under rubriken "Biosfärområde Kristianstads Vattenrike i ett lokalt sammanhang". Fredagen, dagen före invigningen, kommer det att ske en förhandsvisning med tilltugg för speciellt inbjudna, bland annat samrådsgruppens medlemmar.

Karin M berättade om den fortsatta programverksamheten på naturum, som inleds med forskarveckor - med bred inriktning från barn till vuxna (och deltagande av bl a Högskolan Kristianstad). Under våren sker aktiviteter utifrån olika teman, exempelvis örnar i januari, skogen i februari och tranor i mars.

Det går att boka lokal på naturum Hörsalen har plats för 60 personer i biografställning och 40 om man sitter mitt emot varandra. Lokalen kan delas upp i två mindre rum. Lokalen är fullt tekniskt utrustad och det finns också tillgång till servering av tilltugg.

4. Naturreseptatet Årummet

Hans C informerade om det blivande naturreseptatet Årummet, som sträcker sig mellan järnvägen och Härlövsängaleden i norr, ner till gamla järnvägsbron söder om Tivoliparken. Mitt i reseptatet ligger naturum Vattenriket. Reseptatet blir ca 60 ha stort och omfattar våtmarker, delar av ån, kanten av Banverkets område och delar av gamla Härlövsängatippen. Förslaget togs fram under våren-försommaren, var ute på bred remiss under hösten, har antagits av kommunstyrelsen och kommer förhoppningsvis att beslutas av kommunfullmäktige på kommande sammanträde.

5. LONA-projekt, På Vatten i Vattenriket

Information om projektet På Vatten i Vattenriket lämnades av Andreas N. För projektet har sökts och erhållits LONA-medel (statliga pengar till lokala naturvårdsåtgärder - hanteras av länsstyrelsen). Syftet med projektet är att på ett uthålligt sätt gynna friluftsliv samt färd och upplevelse på vattnet i fr a tätorts-nära delen av vattenmiljön i Vattenriket.

Fem konkreta åtgärder skall genomföras; ny brygga vid Tivoliparken (skall fungera för entreprenörer, besökande båtar, naturskola m fl), naturskoleundervisning på ån, en handlingsplan för båtburet friluftsliv, informationskarta och ett skärmtak väster om naturum för naturskola, besökande grupper m fl. Det finns en referensgrupp knuten till projektet med entreprenörer, naturskyddsföreningen, fågelklubben och motorbåtsklubben.

Möjligheterna att genomföra restaureringen av Härnestsgräften som ett Leader-projekt diskuteras och undersöks.

6. STERF, golfbanan i Åhus mm

Carina W informerade om det fortsatta samarbetet med golfbanan i Åhus kring projektet "Multifunktionell golfbana med unika natur- och kulturvärden" (med bidrag från nordiska golforganisationen STERF (Scandinavian Turfgrass Environment Research Foundation). Målet är att få fram en golfbana som är bra och attraktiv, har utrymme för friluftsliv och rekreation och som samtidigt rymmer livsmiljöer för många hotade arter.

Man håller nu på att ta fram en anpassad skötselplan för ytorna utanför spelplanen (3/4-delar av golfbanans ytor används ej för spel). Banpersonalen är engagerade i både naturvårdsskötsel och tillgänglighet. Man har gjort en naturstig som möjliggör att man kan ta sig från Åhus genom golfbanan ut till Sånarna. Biosfärkontoret sitter med i en miljökommitte vid STERF som sökt och fått pengar från Nordiska rådet för att ta fram en nordisk guide för multifunktionella golfbanor.

Ps

7. Brunvit skyltning i Biosfärområdet/naturum

Ebba T informerade om att man efter många turer nu fått godkänt brunvit vägvisning (denna ges till utvalda, turistiskt intressanta mål, ex.vis världsarvet Södra Ölands odlingslandskap, de skånska nationalparkerna och Humleslingan kring Ivösjön). Uppskyltning ombesöks av Trafikverket på kommunens bekostnad och först ut är naturum. Det skall vara klart till invigningen. Ytterligare elva besöksplatser kommer att skyltas upp efterhand. Vid Biosfärområdet yttergränser kommer det vid de större tillfartsvägarna att sättas upp entréskyltar.

8. Ny hemsida

Vattenriket skall förnya sin hemsida som funnits i samma form sedan 1995. Nu på torsdag läggs den nya sidan ut. Den har annorlunda utseende och använder en modern teknik. Webadressen är samma som till den gamla hemsidan. Ge gärna feedback om det är något som inte stämmer.

9. LOVA, Projekt Vinneå

Jonas D informerade om projekt kring Vinneån. Vinneån har dålig ekologisk status och ån bidrar med mycket kväve och fosfor till Helgeån och Östersjön. Under hösten har en projektplan tagits fram i samarbete mellan Kristianstads kommun (biosfärkontoret och miljökontoret), Hässleholms kommun, LRF och markägare) med förslag till olika åtgärder för att förbättra statusen och närsalttransporten, bl a genom anläggande av våtmarker (mål 50 ha), åtgärdande av enskilda avlopp och förbättrad dagvattenhantering. Åtgärdsmedel kommer att sökas som LOVA-bidrag (statens satsning på att förbättra vattenmiljön i Östersjön) och enligt Landsbygdsprogrammet. I båda fallen är det Länsstyrelsen i Skåne som hanterar bidragen. Ansökan om LOVA-medel lämnas in den 30 november och besked kommer i mars nästa år.

10. Grågåsförvaltning

Hans C informerade om att grågåsförvaltningsgruppen haft möte i mitten av september då årets skadebild summerades och olika skadeförebyggande åtgärder redovisades. Man kan konstatera att antalet grågäss är ganska oförändrat även om den kalla och långdragna vintern påverkade häckningsframgången hos de grågäss som häckar på Kristianstadsslätten. Insatserna för förebyggande av skador sker av lantbrukarna själva, understödda av gåsaskrämmare Göran Frisk (som arvoderas av Länsstyrelsen). Försök med prickning av gåsägg (för att minska kullarna) i Oppmannasjön och i Kvarnäsdamarna samt anlagda gåsåkrar på två platser kring Hammarsjön upplevs ha positiv effekt.

Gruppen besöktes också av en dansk professionell gåsägare som informerade om sin verksamhet. Han verkade mycket skicklig (skjuter många gäss på kort tid) och han tar också hand om gåskropparna genom eget slakteri i Danmark för vidare försäljning i Danmark och till export i Europa.

Antalet anmälda gåsskador liksom skadornas omfattning på känsliga specialgrödor ökar i vårt område. Samtidigt har alltför många lantbrukare i andra delar av Skåne uppmärksammat möjligheten att söka skadeersättning. De medel som tilldelas från Naturvårdsverket är begränsade och Länsstyrelsen tvingas därför prioritera hårt och där medlen enligt gällande anvisningar i första hand skall gå till förebyggande verksamhet.

11. Pilgrimsfalken på Vattentornet

Hans C informerade om att man planerar att låta den gamla bolådan på Vattentornet i Kristianstad sitta kvar (för att inte störa det nyetablerade paret) och att man skall försöka förse denna med en eller två web-

Ps

kameror. Man undersöker också möjligheterna att sätta upp en bolåda på Vattentornet i Åhus, där en pilgrimsfalkshane är regelbunden gäst sedan några år tillbaka.

12. Storken i Vattenriket

Josefin S uppdaterade oss kring 2010 års storkverksamhet genom att gå in på storkprojektets hemsida (finns länk från Vattenrikets hemsida). Den kalla våren/försommaren innebar att bara en unge blev flygg hos de två paren i Viby. Utsättningen av två storkpar vid det nya hägnet i Härnestad föll inte så väl ut. Paren splittrades och har gett sig av från platsen. Till våren kommer ett mer rutinerat par (har tidigare fött fram flygga ungar) att släppas vid Härnestad.

Storkprojektet har två satellitförsedda ungstorkar som kan följas på internet. En av dem har i höst följt den östra flyttvägen förbi medelhavet och kommit ner till övervintringsområdet i Chad, östra Afrika. Den andra har följt den västra flyttvägen och befinner sig nu tillsammans med andra storkar i Spanien.

13. Nedre Helgeåns Fiskevårdsområde

Hans Wellin informerade om att det finns starka indikationer på att utsättningen av laxsmolt (laxungar) i Helgeån lyckats och projektet andas försiktig optimism. Efter två år i ån vandrar de utsatta ungarna ut i havet för att växa till. Därefter är det tänkt att de skall komma tillbaka och vandra upp i ån för att leka (föryngra sig). Det har nu fångats vuxna laxar i ån som bör hänföra sig till de utsättningar som gjordes för några år sedan.

Under året har en omfattande utsättning av smågösar skett för att på sikt förbättra gösfisket (utsättning har även vid tidigare tillfällen).

Förbudet mot att meta ål, som infördes häromåret, har inneburit att man inte längre får in rapporter om mal som av misstag fastnat på kroken. Malen bedöms dock finnas kvar och föryngra sig.

14. Tack från ordföranden

Ordföranden Sune Jonasson tackade för de fyra gångna åren som ordförande i Samrådsgruppen. Vid årsskiftet börjar en ny period och vi vet inte idag vilka politiska företrädare som kommer att väljas av Kommunstyrelsen respektive Miljö- och hälsoskyddsnämnden. Sune framförde ett särskilt tack till fikafixarna på biosfärkontoret för den fantastiska förplägnad samrådsgruppsmedlemmarna tillägnats genom åren.

15. Ytterligare ett tack

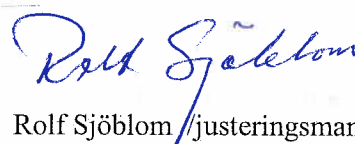
Rolf Sjöblom, som suttit med i samrådsgruppen som politisk företrädare sedan starten för länge sedan, tackade för många och inspirerande år med verksamheten i Vattenriket.

16. Nästa möte

Bestämdes till måndagen den 14 mars, kl 1830, för första gången på naturum Vattenriket.

Hans Cronert /sekreterare/

Rolf Sjöblom /justeringsman/

Sändlista

Sune Jonasson, kommunstyrelsen

RoIf Sjöblom, kommunstyrelsen

Jan Olsson, kommunstyrelsen

Lars Carlsson, Mark- och exploateringsavd., Kommunledn.kontoret

Tommy Danielsson, Miljö- och hälsoskyddskontoret

Ulrika Hedlund, Miljö- och hälsoskyddskontoret

Susanne Norlindh, C4 Teknik

Charlotte Svensson, Stadsbyggnadskontoret

Eva Berglund, Kommunikation & tillväxt, Kommunledningskontoret

Mats Gustafsson, Kultur- och fritidsförvaltningen

Sam Peterson, Naturskolan, Barn- och utbildningsförv.

Sven-Erik Magnusson, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret

Karin Magntom, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret

Åsa Pearce, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret

Ebba Trolle, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret

Andreas Nilsson, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret

Jonas Dahl, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret

Josefin Svensson, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret

Per-Magnus Åhrén, Länsstyrelsens miljöavdelning

Paul Eric Jönsson, Länsstyrelsens miljöavdelningen

Kenth Ljungberg, Länsstyrelsens miljöavdelningen

Stig Hermansson, Skogsstyrelsen, Skånes nordöstra distrikt

Ulla Berglund, Skogsstyrelsen, Skånes nordöstra distrikt

Bo Fransman, Region Skåne

Ingvar Holm, Högskolan Kristianstad

Hans Persson, LRF Kristianstad kommun

Bengt Klingheim, Turistentreprenörerna

Christer Neideman, Naturskyddsföreningen i Kristianstad

Lars Jonsson, Naturskyddsföreningen i Kristianstad

Sussie Söderlund, Naturskyddsföreningen i Kristianstad

Nils Waldemarsson, Nordöstra Skånes Fågelklubb

Thomas Lindblad, Nordöstra Skånes Fågelklubb

Åke Svensson, Nedre Helgeåns Fiskevårdsområde

Hans Wellin, Nedre Helgeåns Fiskevårdsområde

Sven Olsson, Vramsåns fiskevårdsförening

Börje Emilsson, Kristianstad-Bromölla Jaktvårdsrets

Patrik Jönsson, Christianstads Motorbåtsklubb

Bengt Hellberg, Beckhovets fiskebodsförening

Olle Andersson, Biodlarna

The first part of the document
 discusses the general principles
 of the proposed system.
 It is intended to provide a
 clear and concise overview
 of the project's objectives
 and the scope of the work.
 The document is organized
 into several sections, each
 addressing a specific aspect
 of the project. The first
 section, titled "Introduction",
 outlines the purpose and
 goals of the project. The
 second section, "Background",
 provides a brief history of
 the project and the current
 state of the field. The third
 section, "Methodology",
 describes the research
 methods and procedures used
 in the project. The fourth
 section, "Results", presents
 the findings of the project.
 The fifth section, "Discussion",
 interprets the results and
 discusses their implications.
 The final section, "Conclusion",
 summarizes the project and
 offers suggestions for future
 work.

The second part of the document
 details the implementation of the
 system. It describes the
 hardware and software
 components used in the
 project. The hardware
 section lists the various
 devices and components
 used in the system. The
 software section describes
 the programming languages
 and tools used in the
 development of the system.
 The implementation section
 describes the process of
 building and testing the
 system. It includes a
 description of the system's
 architecture and the
 flow of data through the
 system. The implementation
 section also includes a
 description of the system's
 performance and the results
 of the tests.